

Przeciwdziałanie zatorom płatniczym

**Nowe instrumenty dyscyplinowania
niesolidnych dłużników**

Agata Kudelska

Warszawa, 24 października 2019 r.

Plan seminarium

Część I

- ~ Zatory płatnicze – pojęcie i skala problemu w Polsce
- ~ Dotychczasowe regulacje prawne i zakres ustawy z 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych
- ~ Terminy zapłaty w transakcjach handlowych i rozwiązania na gruncie prawa cywilnego wzmacniające pozycję wierzycieli
- ~ Odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych
- ~ Rekompensata za koszty odzyskiwania należności

Część II

- ~ Obowiązek ujawniania informacji o stosowanych terminach zapłaty
- ~ Kary pieniężne dla sprawców największych zatorów
- ~ Ułatwienia w uzyskaniu sądowego zabezpieczenia roszczeń wynikających z transakcji handlowych
- ~ Nieuzasadnione wydłużanie terminów zapłaty jako czyn nieuczciwej konkurencji
- ~ Instrumenty łagodzenia negatywnych skutków zatorów płatniczych w sferze podatków dochodowych

Zatory płatnicze – pojęcie i skutki

- ~ Przedsiębiorstwa nie otrzymują w terminie zapłaty za dostarczone swoim kontrahentom towary lub usługi
- ~ Silniejsi kontrahenci narzucają swoim dostawcom w umowach zbyt długie, nieuzasadnione terminy płatności

- ~ Zagrożenie dla płynności finansowej
- ~ Brak możliwości terminowego regulowania należności na rzecz swoich dostawców czy pracowników
- ~ Utrata reputacji
- ~ Zwiększenie kosztów działalności (koszt zewnętrznego finansowania, koszt obsługi przeterminowanych należności)
- ~ Ograniczenie inwestycji, zatrudnienia
- ~ Zahamowanie rozwoju przedsiębiorstw

Przeciwdziałanie zatorom płatniczym

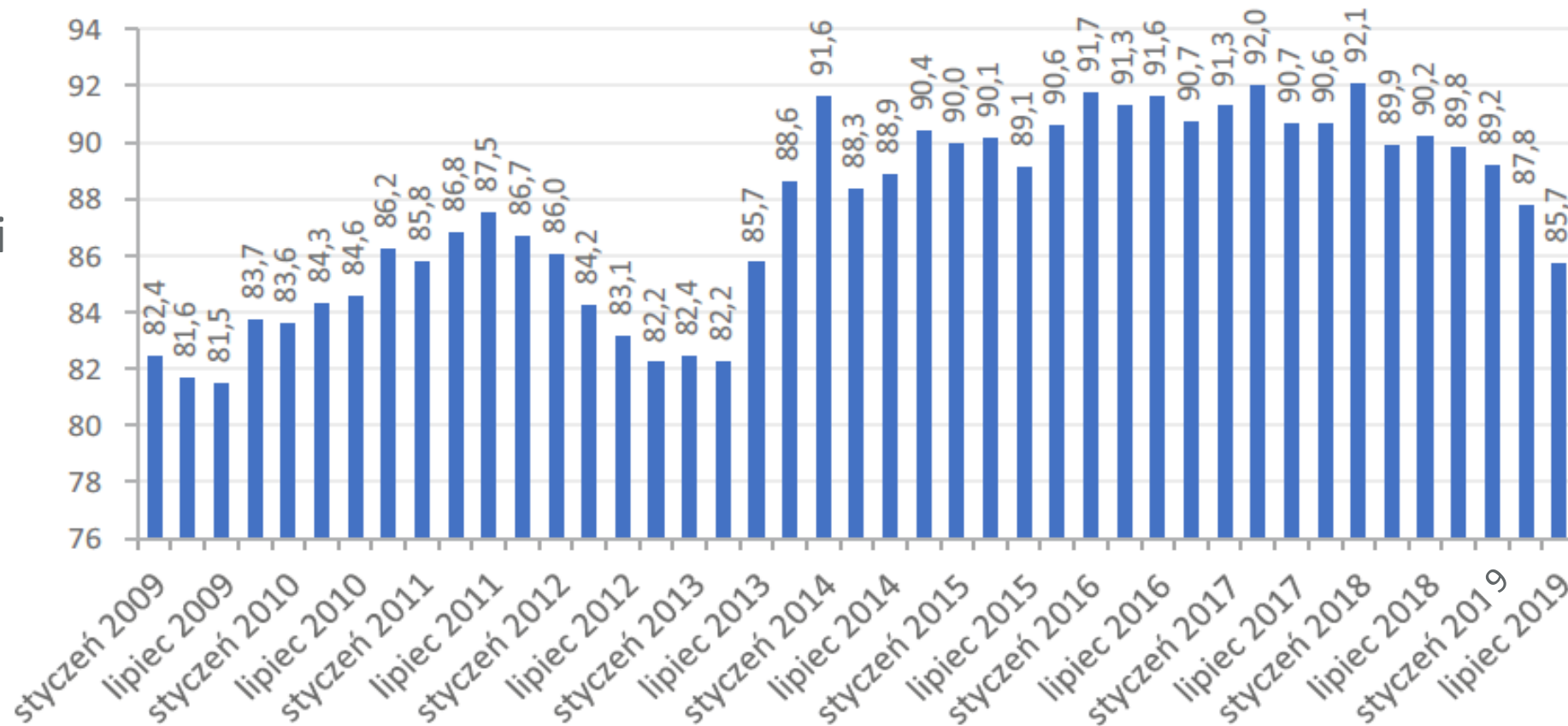
Nowe instrumenty dyscyplinowania niesolidnych dłużników

Skala problemu

80-90% firm w Polsce deklaruje problemy z przeterminowanymi płatnościami

Źródło: Zatory płatnicze w Polsce. Zielona Księga, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, kwiecień 2018

INDEKS NALEŻNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

Źródło: Portfel należności polskich przedsiębiorstw. Informacja sygnałna II kwartał 2019, projekt badawczy Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce oraz Krajowego Rejestru Długów, lipiec 2019 r.

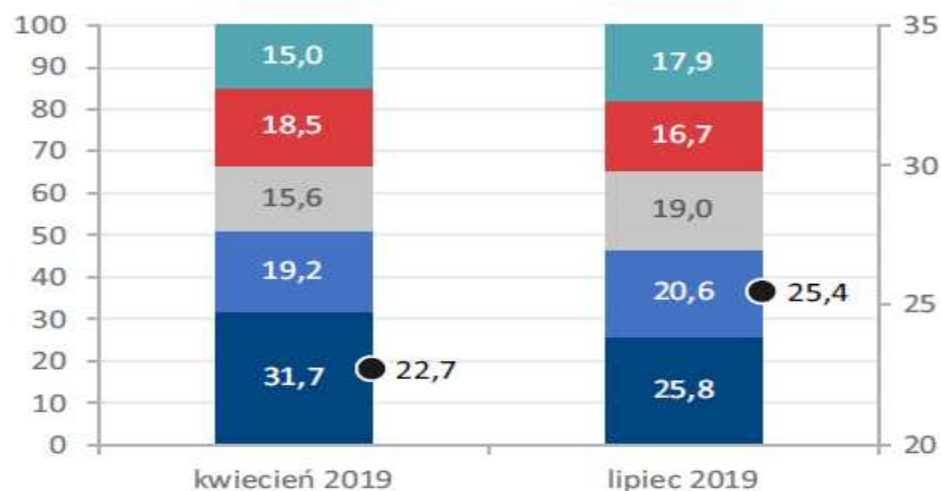

Przeciwdziałanie zatorom płatniczym

Nowe instrumenty dyscyplinowania niesolidnych dłużników

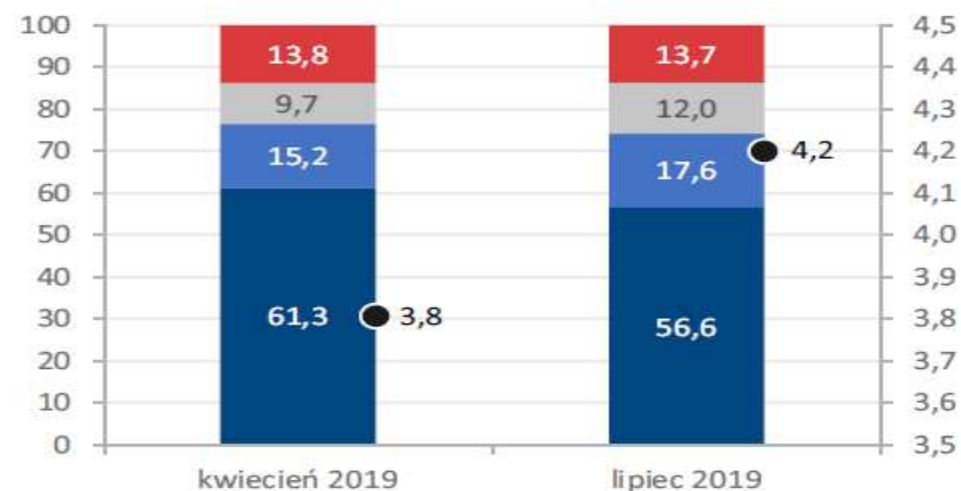
Skala problemu

ODSETEK NALEŻNOŚCI NIEUREGULOWANYCH
W PORTFELU POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

- poniżej 10%
- 10 - 19%
- 20 - 29%
- 30 - 49%
- 50% i więcej
- średnio

STRUKTURA TERMINOWA NALEŻNOŚCI
PRZETERMINOWANYCH
W POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTWACH

- powyżej 12 miesięcy
- od 6 do 12 miesięcy
- od 3 do 6 miesięcy
- do 3 miesięcy
- średni okres przeterminowania

Źródło: *Portfel należności polskich przedsiębiorstw. Informacja sygnałna II kwartał 2019*, projekt badawczy Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce oraz Krajowego Rejestru Długów, lipiec 2019 r.

Dotychczasowe regulacje prawne

Poprzednio obowiązujące

- ~ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/35/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (Dz.U.U.E.L.2000.200.35.)
- ~ Ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U.2003.139.1323 z późn. zm.)

Aktualnie obowiązujące

- ~ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (wersja przekształcona) (Dz.U.U.E.L.2011.48.1.)
- ~ Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U.2019.118)

Ustawa nowelizująca

- ~ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (Dz.U.2019.1649)
- ~ Wejście w życie: **1 stycznia 2020 r.**
- ~ Do transakcji zawartych przed dniem **1 stycznia 2020 r. stosuje się (co do zasady) dotychczasowe przepisy**

Zakres ustawy nowelizującej

- ~ Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych
  - ✓ rozszerzenie zakresu o przepisy dotyczące ujawniania danych o praktykach płatniczych i kar finansowych
  - ✓ zmiana tytułu na „o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych”
- ~ Ustawa z dnia 17 listopada 1974 r. - Kodeks postępowania cywilnego
- ~ Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów
- ~ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych
- ~ Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych
- ~ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa

Terminy zapłaty w transakcjach handlowych – podstawowe definicje

Transakcja handlowa

Umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, zawarta w związku z wykonywaną działalnością wyłącznie pomiędzy:

- ~ przedsiębiorcami
- ~ osobami wykonującymi wolny zawód
- ~ podmiotami prowadzącymi działalność rolniczą określoną w art. 6 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców
- ~ podmiotami objętymi zakresem ustawy Prawo zamówień publicznych

Świadczenie pieniężne

Wynagrodzenie za dostawę towaru lub wykonanie usługi w transakcji handlowej

Terminy zapłaty w transakcjach handlowych – podstawowe definicje

Podmiot publiczny

Podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych:

- ~ jednostka sektora finansów publicznych
- ~ państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej
- ~ osoba prawna, utworzona w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, niedziałająca dla zysku i nie ponosząca strat wynikających z działalności, kontrolowana lub finansowana w ponad 50% przez wymienione wyżej podmioty publiczne lub takie same osoby prawne
- ~ związek wymienionych wyżej podmiotów

Terminy zapłaty w transakcjach handlowych – podstawowe definicje

Podmiot leczniczy

Podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2–4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej:

- ~ samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
  - ~ jednostka budżetowa, posiadająca w strukturze organizacyjnej ambulatorium, ambulatorium z izbą chorych lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarkę podstawowej opieki zdrowotnej lub położną podstawowej opieki zdrowotnej
  - ~ instytut badawczy prowadzący badania naukowe i prace rozwojowe w zakresie nauk medycznych
- w zakresie w jakim wykonują działalność leczniczą

Terminy zapłaty w transakcjach handlowych – podstawowe definicje

Mikroprzedsiębiorca, mały przedsiębiorca, średni przedsiębiorca (MŚP)

Załącznik I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i art. 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

Przedsiębiorca	Liczba pracowników (RJP)	Roczny obrót	lub	Roczna suma bilansowa
Średni	< 250	≤ 50 mln EUR	lub	≤ 43 mln EUR
Mały	< 50	≤ 10 mln UR	lub	≤ 10 mln EUR
Mikro	< 10	≤ 2 mln EUR	lub	≤ 2 mln EUR

Jeżeli przedsiębiorstwo nie jest samodzielne należy dodać dane przedsiębiorstw powiązanych (100%) lub partnerskich (odpowiedni %).

Duży przedsiębiorca = nie MŚP

Terminy zapłaty w transakcjach handlowych – jak liczymy?

- ~ **Od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku** potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi
- ~ **Od dnia otrzymania przez dłużnika towaru lub usługi** - jeżeli nie jest możliwe ustalenie daty doręczenia faktury lub rachunku albo gdy zostały one doręczone przed dostawą towaru lub wykonaniem usługi
- ~ **Od dnia zakończenia badania towaru lub usługi** – jeżeli badanie zgodności towaru lub usługi z umową zostało przewidziane w umowie, a dłużnik otrzymał fakturę lub rachunek przed dniem rozpoczęcia badania lub w jego trakcie
- ~ Strony transakcji handlowej nie mogą ustalać daty doręczenia faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi!
- ~ Strony transakcji handlowej nie mogą ustalić terminu badania towaru lub usługi, który byłby rażąco nieuczciwy wobec wierzyciela i w żadnym przypadku dłuższego 30 dni od otrzymania towaru lub wykonania usługi!

Termin zapłaty w transakcjach „asymetrycznych”

- ~ Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać **60 dni**
- ~ Jeżeli strony ustalą harmonogram zapłaty w częściach, termin 60 dni stosuje się do zapłaty każdej części
- ~ Jeżeli strony ustalą w umowie termin dłuższy niż 60 dni, w jego miejsce z mocy ustawy stosuje się termin 60 dni

Transakcje „asymetryczne” – dodatkowe wymagania

- ~ Dłużnik będący dużym przedsiębiorcą zobowiązany jest do składania drugiej stronie transakcji handlowej **oświadczenia o posiadaniu statusu dużego przedsiębiorcy** - w formie, w jakiej jest zawierana transakcja handlowa, najpóźniej w momencie jej zawarcia
- ~ Dłużnik będący dużym przedsiębiorcą nie może powoływać się przeciwko wierzycielowi będącemu MŚP na jego oświadczenie, że nie należy on do kategorii MŚP, chyba, że mimo dołożenia należytej staranności, nie wiedział o nieprawdziwości tego oświadczenia

Termin zapłaty w transakcjach z podmiotem publicznym

- ~ Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać **30 dni**
- ~ Jeżeli strony ustalą harmonogram zapłaty w częściach, termin 30 dni stosuje się do zapłaty każdej części
- ~ Jeżeli strony ustalą w umowie termin dłuższy niż 30 dni, w jego miejsce z mocy ustawy stosuje się termin 30 dni

Termin zapłaty w transakcjach z podmiotem leczniczym

- ~ Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać **60 dni**
- ~ Jeżeli strony ustalą harmonogram zapłaty w częściach, termin 60 dni stosuje się do zapłaty każdej części
- ~ Jeżeli strony ustalą w umowie termin dłuższy niż 60 dni, w jego miejsce z mocy ustawy stosuje się termin 60 dni

Termin zapłaty w pozostałych transakcjach handlowych

- ~ Termin zapłaty określony w umowie co do zasady nie może przekraczać **60 dni**
- ~ Strony w umowie mogą przyjąć **dłuższy termin, pod warunkiem że ustalenie takie nie jest rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela**
- ~ Jeżeli strony ustalą w umowie termin dłuższy niż 60 dni, a ustalenie takie jest rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela, w jego miejsce z mocy ustawy stosuje się termin 60 dni

„Rażąca nieuczciwość” terminu zapłaty

- ~ **Ciężar dowodu**, że ustalenie terminu dłuższego niż 60 dni nie było rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela, **sպoczywa na dłużniku** (odwrócenie ciężaru dowodu)
- ~ Ustalenia, że termin zapłaty był rażąco nieuczciwy wobec wierzyciela, wierzyciel może żądać przed upływem **3 lat** od dnia, w którym nastąpiła zapłata lub w którym zgodnie z ustawą powinna nastąpić zapłata
- ~ **Zrzeczenie się roszczenia o ustalenie**, że termin zapłaty jest rażąco nieuczciwy wobec wierzyciela, jest **nieważne**
- ~ Wierzyciel może **odstąpić** od umowy albo **wypowiedzieć umowę**, gdy określony w niej termin zapłaty przekracza **120 dni** i jest rażąco nieuczciwy wobec wierzyciela - w przypadku wypowiedzenia świadczenia pieniężne stają się wymagalne w terminie **7 dni** od dnia wypowiedzenia umowy

„Rażąca nieuczciwość” terminu zapłaty

Oceny, czy postanowienia umowne są rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela, dokonuje się biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności:

- ~ rażące odstępstwa od dobrych praktyk handlowych, które naruszają zasadę działania w dobrej wierze i zasadę rzetelności
- ~ właściwość towaru lub usługi, które są przedmiotem transakcji handlowej, **w szczególności czas zwykle potrzebny na zbycie towaru przez dłużnika na rzecz osób trzecich**
- ~ **dostosowanie harmonogramu dostawy towarów lub wykonania usługi w częściach do harmonogramu spełniania odpowiadających im części świadczenia pieniężnego**

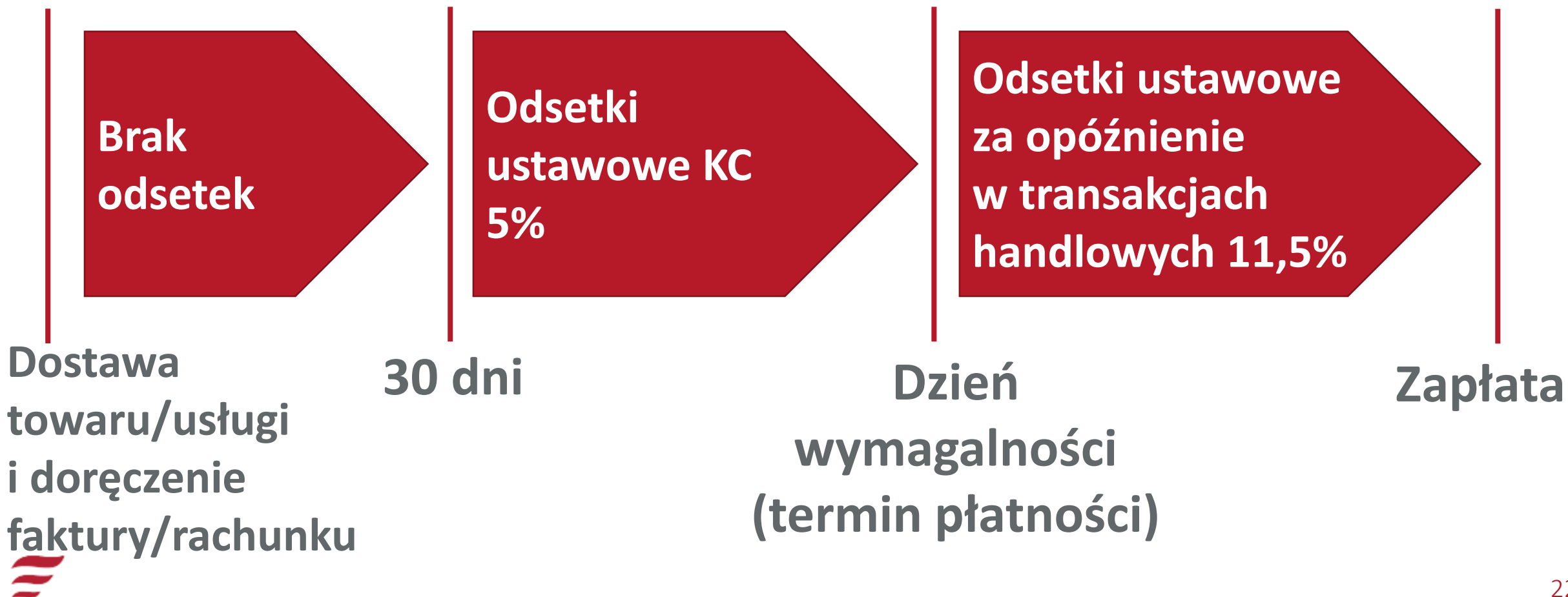

Brak ustalenia terminu zapłaty

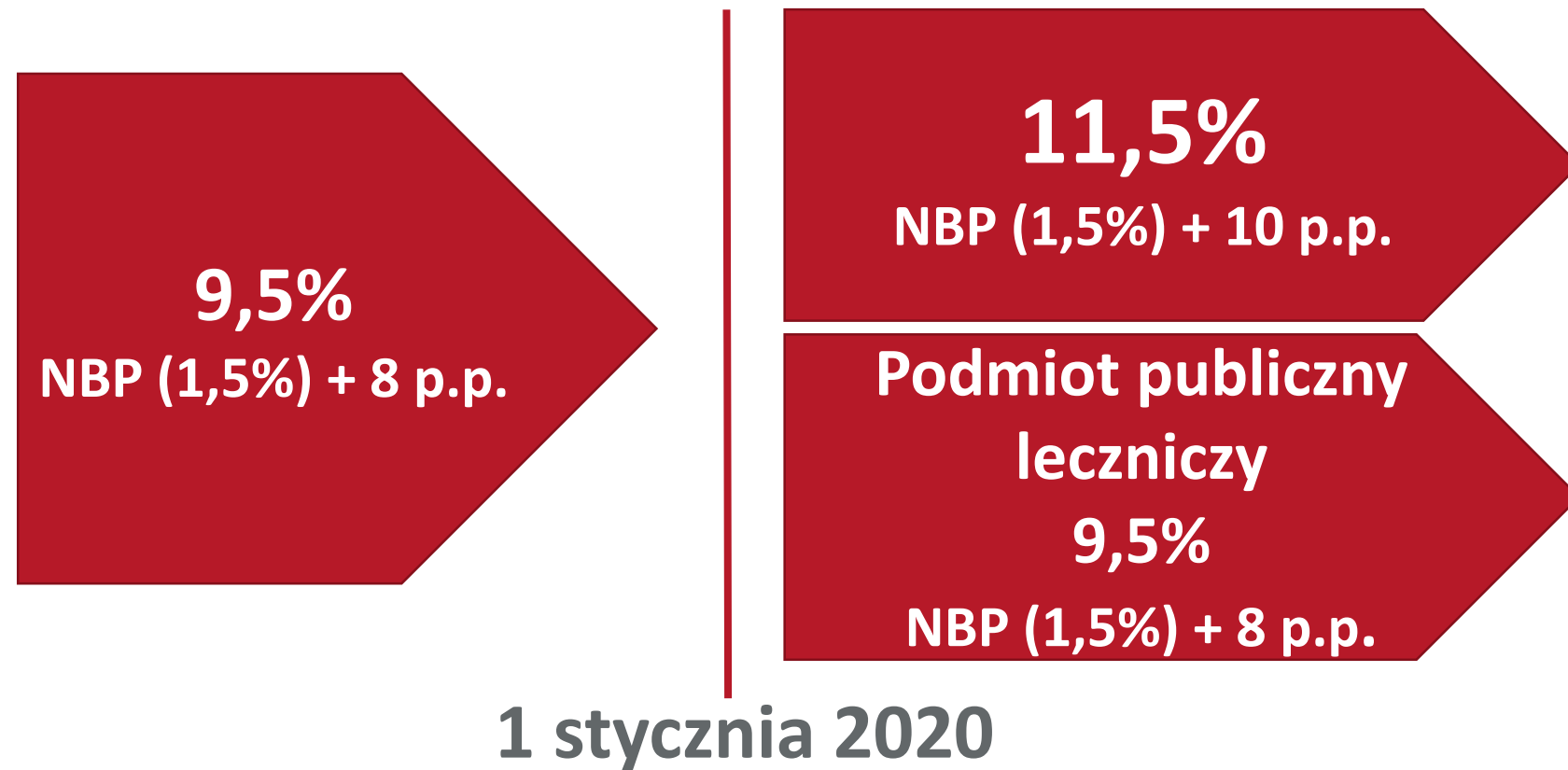
- ~ Jeżeli strony transakcji handlowej nie przewidziały w umowie terminu zapłaty, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, po upływie **30 dni** liczonych **od dnia spełnienia przez wierzyciela świadczenia** (dostawy towaru, usługi) do dnia zapłaty
- ~ W przypadku, gdy strony przewidziały w umowie zbadanie towaru lub usługi w celu potwierdzenia ich zgodności z umową, upływ 30 dni liczony jest od dnia zakończenia badania

Odsetki w transakcjach handlowych

Odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych

Rekompensata za koszty odzyskiwania należności

Spełnianie świadczenia pieniężnego w częściach

Dopuszczalne pod warunkiem, że nie jest rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela!

Obowiązek ujawniania przez największych dłużników informacji o stosowanych terminach zapłaty

31 stycznia

Treść sprawozdania o stosowanych terminach zapłaty

1) Wartość świadczeń otrzymanych w terminie:

2) Wartość świadczeń spełnionych w terminie:

~ do 30 dni
~ 31 - 60 dni
~ 61 - 120 dni
~ ponad 120 dni
od dnia wystawienia faktury lub rachunku potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi

3) Wartość świadczeń nieotrzymanych w terminie oraz ich % udział w całkowitej wartości świadczeń należnych w danym roku

4) Wartość świadczeń niespełnionych w terminie oraz ich % udział w całkowitej wartości świadczeń, które powinny być spełnione w danym roku

Zakaz nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

Nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych - sytuacja, w której w okresie **3 kolejnych miesięcy** suma wartości świadczeń pieniężnych nie spełnionych oraz spełnionych po terminie przez dany podmiot wynosi co najmniej:

- ~ **5 mln zł** – w przypadku postępowań wszczynanych w latach **2020-2021**
- ~ **2 mln zł** – w przypadku postępowań wszczynanych od roku **2022**

Nie dotyczy podmiotów publicznych!

Kary pieniężne za nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

- ~ Sankcja finansowa o charakterze administracyjnym
- ~ Nakładana przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKIK) w drodze decyzji administracyjnej, po przeprowadzeniu **postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych**

Postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

- ~ **Okres objęty postępowaniem** obejmuje **kolejne 3 miesiące**, w ciągu których suma niespełnionych lub spełnionych po terminie świadczeń wyniosła co najmniej **2 mln zł** (5 mln zł w latach 2020-2021), **przypadające w okresie 2 lat przed dniem wszczęcia tego postępowania**
- ~ Ustalając, czy doszło do nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, **pomijane będą** niespełnione oraz spełnione po terminie **świadczenia**, dla których **termin płatności upłynął wcześniej niż 2 lata przed dniem wszczęcia postępowania**
- ~ Nadmierne opóźnianie może być stwierdzone także w przypadku świadczeń pieniężnych wynikających z transakcji zawartych przed 1 stycznia 2020 r., przy czym w takim przypadku, ustalając czy doszło do nadmiernego opóźniania się, uwzględnia się jedynie te świadczenia, które stały się wymagalne po 1 stycznia 2020 r.

Postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

Powzięcie przez UOKIK informacji

- zawiadomienie - może zgłosić każdy
- informacja od Szefa KAS o ustaleniu prawdopodobieństwa wystąpienia opóźnień
- zawiadomienie od MPIT o podejrzeniu nieprawidłowości w sprawozdaniu

Analiza prawdopodobieństwa nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

Wszczęcie postępowania z urzędu

Postępowanie

- żądanie informacji
- kontrola

Postanowienie o umorzeniu

Decyzja o nałożeniu kary pieniężnej

Odstąpienie od wymierzenia kary

Postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

- ~ **Obowiązek przekazywania na żądanie UOKIK informacji i dokumentów**, ksiąg podatkowych i dowodów księgowych w postaci elektronicznej
- ~ **Obowiązek poddania się kontroli** UOKIK lub Inspekcji Handlowej (szerokie uprawnienia kontrolujących, możliwość udzielenia pomocy przez Policję)

W przypadku naruszenia tych obowiązków Prezes UOKIK może nałożyć **administracyjną karę pieniężną** w wysokości **do 5% przychodu** osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, nie większej jednak niż równowartość 50 mln euro

Wysokość kary pieniężnej za nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

- ~ **Kara** nałożona w 1 postępowaniu (decyzji) = suma jednostkowych kar
- ~ **Jednostkowa kara** – kara za każde niespełnione oraz spełnione po terminie świadczenie pieniężne, które było wymagalne w okresie objętym postępowaniem - z pominięciem świadczeń, dla których termin płatności upłynął wcześniej niż 2 lata przed dniem wszczęcia postępowania

Wysokość jednostkowej kary

$$JKP = WŚ \times n/365 \times OU$$

JKP - jednostkowa kara za niespełnione lub spełnione po terminie świadczenie pieniężne

WŚ - wartość niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego

n - wyrażony w dniach okres, który upłynął od dnia wymagalności niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego, do ostatniego dnia okresu objętego postępowaniem, albo do dnia jego spełnienia jeżeli świadczenie pieniężne zostało spełnione w okresie objętym postępowaniem

OU - odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, ustalone na dzień

 wydania decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej

Obniżenia kary

- ~ **20%** - jeżeli dłużnik przed wszczęciem postępowania spełnił wszystkie świadczenia, za które obliczono jednostkowe kary, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych albo spełnił je wraz z takimi odsetkami w ciągu 14 dni od dnia doręczenia mu postanowienia o wszczęciu postępowania
- ~ **Kolejne 10%** - jeżeli zostanie spełniony wyżej wskazany warunek obniżenia kary o 20%, a dłużnik w terminie 14 dni od doręczenia mu decyzji o nałożeniu kary uiszczy obniżoną o 20% karę w całości i zrzeknie się prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy – w takim przypadku, Prezes UOKIK wydawał będzie decyzję o zwrocie nadpłaconej kary

Podwyższenie kary

- ~ **50%** - gdy nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych stwierdzone zostanie **ponownie w okresie 2 lat** od dnia, w którym poprzednio wydana decyzja w przedmiocie nałożenia kary stała się ostateczna (bez możliwości uzyskania obniżek o 20% i 10%)

Odstąpienie od wymierzenia kary

Obligatoryjnie – Prezes UOKiK **odstępuje** od wymierzenia kary:

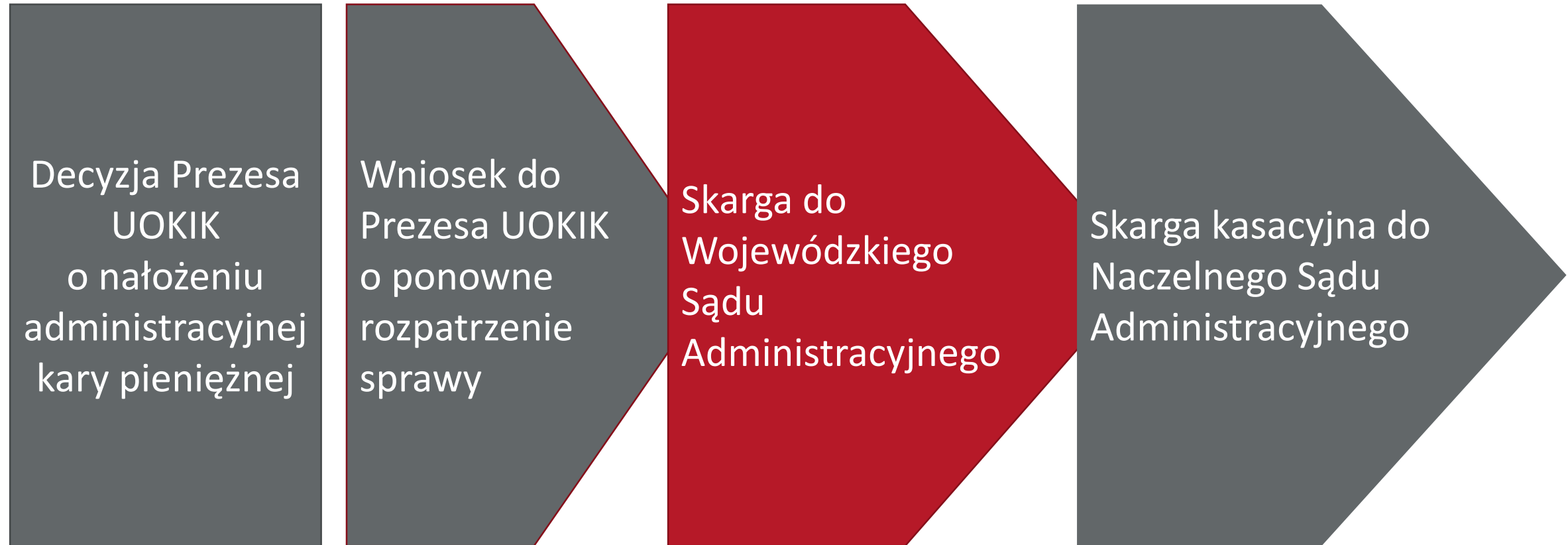
- ~ jeżeli **wartość niespełnionych lub spełnionych po terminie świadczeń**, za które obliczono by jednostkowe kary, jest **równa lub mniejsza od wartości świadczeń pieniężnych nieotrzymanych lub otrzymanych po terminie**
- ~ w przypadku, gdy do nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, doszło na skutek działania **siły wyższej**

Fakultatywnie – Prezes UOKiK **może odstąpić** od wymierzenia kary:

- ~ „w uzasadnionych przypadkach”

Postępowanie w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń
pieniężnych – tryb odwoławczy

Zmiana w Kpc – ułatwienie w uzyskaniu sądowego zabezpieczenia roszczenia

Przesłanką udzielenia przez sąd zabezpieczenia jest uprawdopodobnienie przez wierzyciela:

~ istnienia roszczenia

~ **interesu prawnego** w udzieleniu zabezpieczenia

Uprawdopodobnienie, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania

Interes prawny **uważa się za uprawdopodobniony**, jeżeli:

- ~ roszczenie wynika z transakcji handlowej
- ~ wartość transakcji nie przekracza **75 tys. zł**
- ~ należność nie została uregulowana i od dnia upływu terminu jej płatności upłynęły co najmniej 3 miesiące

1 stycznia 2020

Zmiana w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji - nieuzasadnione wydłużanie terminów zapłaty jako czyn nieuczciwej konkurencji

W ustawie z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, katalog czynów nieuczciwej konkurencji uzupełniono o **nieuzasadnione wydłużanie terminów zapłaty za dostarczone towary lub wykonane usługi**, polegające w szczególności na:

- ~ naruszeniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych
- ~ rażącym odstępstwem od dobrych praktyk handlowych, które narusza zasadę działania w dobrej wierze i zasadę rzetelności
- ~ niedostosowaniu do harmonogramu dostawy towarów lub harmonogramu wykonania usługi
- ~ nieuwzględnieniu właściwości towaru lub usługi, które są przedmiotem umowy

„Ulga na złe długi” w podatkach dochodowych (PIT, CIT)

- ~ Wierzyciel **może zmniejszyć podstawę opodatkowania** o zaliczaną do przychodów należnych wartość wierzytelności o zapłatę świadczenia pieniężnego wynikającego z transakcji handlowej, która nie została uregulowana lub zbyta w ciągu 90 dni od terminu jej płatności określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie
- ~ Wierzyciel **może zwiększyć stratę podatkową** o zaliczaną do przychodów należnych wartość wierzytelności o zapłatę świadczenia pieniężnego wynikającego z transakcji handlowej, która nie została uregulowana lub zbyta w ciągu 90 dni od terminu jej płatności określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie
- ~ Zmniejszenia podstawy opodatkowania lub zwiększenia straty dokonuje się **w zeznaniu za rok podatkowy, w którym upłynęło 90 dni od terminu płatności wierzytelności**, jeżeli do dnia złożenia zeznania wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta
- ~ Jeżeli po roku podatkowym, za który zastosowano ulgę, wierzytelność zostanie uregulowana lub zbyta, **rozliczenie** (odpowiednie zwiększenie podstawy opodatkowania lub zmniejszenie straty) **następuje w zeznaniu za rok podatkowy, w którym wierzytelność została uregulowana lub zbyta**

„Ulga na złe długi” w podatkach dochodowych (PIT, CIT)

- ~ Analogiczny mechanizm dający wierzycielowi możliwość **korygowania dochodu stanowiącego podstawę obliczenia zaliczek** na PIT, CIT – zmniejszenia dochodu, dokonuje się począwszy od okresu rozliczeniowego, w którym upłynęło 90 dni od terminu płatności wierzytelności, do okresu, w którym wierzytelność została uregulowana lub zbyta
- ~ Obowiązek wykazywania w zeznaniu podatkowym wierzytelności, które powodują zmniejszenie podstawy opodatkowania lub zwiększenie straty podatkowej

„Ulga na złe długi” w podatkach dochodowych (PIT, CIT) - warunki

- ~ Termin zapłaty wierzytelności upływa po 31 grudnia 2019 r. (przepisy przejściowe)
- ~ Dłużnik na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego dzień złożenia zeznania podatkowego nie jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji
- ~ Od daty wystawienia faktury (rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność nie upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub zawarta umowa (gdy rok kalendarzowy wystawienia faktury/rachunku jest inny niż rok kalendarzowy w którym zawarto umowę – nie upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego późniejszej z tych czynności)
- ~ Transakcja zawarta jest w ramach działalności wierzyciela i dłużnika, z których dochody podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- ~ Strony transakcji nie są podmiotami powiązanymi
- ~ Przynajmniej u jednej ze stron transakcji określa się przychody lub koszty uzyskania przychodów, bez względu na termin ich ujęcia w tych przychodach lub kosztach

Podatki dochodowe (PIT, CIT) - konsekwencje wobec niesumiennych dłużników

- ~ Dłużnik **musi zwiększyć podstawę opodatkowania** o zaliczaną do kosztów uzyskania przychodów wartość zobowiązania do zapłaty świadczenia pieniężnego wynikającego z transakcji handlowej, które nie zostało uregulowane w ciągu 90 dni od terminu jego zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie
- ~ Dłużnik **musi zmniejszyć stratę podatkową** o zaliczaną do kosztów uzyskania przychodów wartość zobowiązania do zapłaty świadczenia pieniężnego wynikającego z transakcji handlowej, które nie zostało uregulowane w ciągu 90 dni od terminu jego zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie
- ~ Zwiększenia podstawy opodatkowania lub zmniejszenia straty dokonuje się **w zeznaniu za rok podatkowy, w którym upłynęło 90 dni od terminu zapłaty zobowiązania**, jeżeli do dnia złożenia zeznania zobowiązanie nie zostało uregulowane
- ~ Jeżeli po roku podatkowym, za który dokonano zwiększenia podstawy opodatkowania lub zmniejszenia straty, zobowiązanie zostanie uregulowane, **rozliczenie** (odpowiednie zmniejszenie podstawy opodatkowania lub zwiększenie straty) następuje **w zeznaniu za rok podatkowy, w którym zobowiązanie zostało uregulowane**

Podatki dochodowe (PIT, CIT) - konsekwencje wobec niesumiennych dłużników

- ~ Analogiczny mechanizm obligujący dłużnika do **korygowania dochodu stanowiącego podstawę obliczenia zaliczek** na PIT, CIT – zwiększenia dochodu dokonuje się począwszy od okresu rozliczeniowego, w którym upłynęło 90 dni od terminu zapłaty zobowiązania, do okresu, w którym zobowiązanie zostanie uregulowane
- ~ Obowiązek wykazywania w zeznaniu podatkowym zobowiązań, które powodują zwiększenie podstawy opodatkowania lub zmniejszenie straty podatkowej

Agata Kudelska

radca prawny, Departament Wsparcia Przedsiębiorczości PARP

tel.: 22 432 71 02

e-mail: agata_kudelska@parp.gov.pl

Formularz kontaktowy do zadawania pytań:

www.een.org.pl/een/bezplatne-porady-naszych-ekspertow

Adres

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa

Kontakt

tel.: +48 22 432 80 80

infolinia: 0 801 332 202

e-mail: biuro@parp.gov.pl

www.parp.gov.pl

www.een.org.pl

